

Evgen Abrahamovič pripoveduje o ropanju, ki se godi v Chodorowu na Galiskem; kaj bo vlada storila, da se temu pride v okom? — V seji 7. aprila se je stavilo več predlogov in vprašanj na vlado, tako n. pr. je nasvetoval dr. Russ, naj se sklene postava, da preneha kolek za časnike, ki izhajajo le po trikrat na teden s 1. julijem 1897 za vse druge časnike pa s 1. januarjem 1898.

Lorber in tovariši — med njimi tudi Slovenci dr. Gregorec, Berks, Robič in Žičkar želijo, naj prevzame država v svojo upravo cesto na Gornjem Stajarskem iz Eisenerza v Steyer.

Dr. Pressler in tovariši se pritožujejo proti samovoljnemu okdačevanju obrtnikov, kakor se je to zgodilo v Gmundem, kjer je neka obrtnica l. 1894 plačala 30 gld. dohodninskega davka. Za l. 1896 se ga je pa njej naložilo 600 gld.

Poslanec Biankini s tovariši razlaga v svoji interpelaciji krivice, ki se godijo dalmatinskim Hrvatim, ki morajo hoditi po neki hercegovinski cesti (skozi 15 minut), ker se njim od 15. februarja t. l. ne dovoli več tamkaj prenašati soli in tobaka. Kaj bo vlada vkrenila, da se temu konec stori?

V seji 9. aprila so interpelirali Špinčič, dr. Laginja in 27 tovarišev skupno vlado zavoljo napadov, katere so delali Italijani na Slovane v Istri, kjer jih je več ranjenih. Ali hoče vlada vse preiskati in krivce kaznovati?

Cerkvene zadeve.

Aleluja!

Poprej, kakor navadno, vzbudila se je letos pri nas vesela vigred. Že zelenijo gore, že cvete sadonosno drevje, v vinogradih že najdeš mesto spečega očesa na trti up vzbujajoči grozd. Livade nenavadno lepo zelene, žita vže zrasla, dajo upanje našemu ratarju na dobro letino.

Kakor v naravi, tako se je tudi v političnem življenju pričela baš to leto nova vigred. Bode pa li sledilo tej politični vigredi tudi lepo poletje in bogata jesen, kdo zamore to prerokovati? Kar zadeva nas Slovence, imamo pač popolno pravico, da smemo zahtevati, naj se začne tudi za nas vesela vigred, vesela aleluja. Za Slovence je trajalo to nepovoljno zimsko spanje že itak predolgo. Sto in stokrat obhajala je narava svoje vstajenje, obhajal je kristjan veselo alelujo, a ubogi Slovenci spali smo primorani, poviti s kruto silo v zibel, kojo so skovali naši nasprotniki, trdo rimsko spanje. Ako smo se od časa do časa vzbudili in zahtevali od Boga in narode nam odločene pravice, koj smo bili kot malo dete zopet potlačeni v kruto zibel nepovoljnega spanja.

A kakor rase malo dete v zibelki, tako rastemo tudi mi Slovenci. Z močno roko raztrgali smo vezi, koje so nas vezale na tla, vrgli smo od sebe težko odejo, kojo nam je skrpala tuja sovražna vam pestrva, in ostali smo mladenško čili na duši in telesu. A zdaj, ko smo ustali, pa zahtevamo glasno naše pravice, kot čvrsti in čili otrok naše matere Avstrije.

Bodemo pa Slovenci svoje pravice kot zvesti sinovi Avstrije tudi dosegli? Gotovo pride, in je vže tukaj tudi za nas vesela vigred, vesela aleluja, kajti naš stari Bog se živi! Toda kot mladenški naš rod slovenski ne sme mirovati, mora delati, zahtevati in trdno tirjati mora svoje pravice, in gotovo bode iste tudi dobil.

Nad milijon broji hrabra Avstrijska armada svojih vojakov, a v vrstah, kar jih naša hrabra armada zmore,

hrabri in nad vse čili so sinovi slovenske matere, so naši vrli slovenski fantje. V dokaz tega je odpošiljatev naših mladenčev na otok Kreto. Ako pa smo, in moramo biti prvi mi Slovenci, kedar je potreba braniti in zastopati čast mogočne Avstrije, gotovo ne smemo biti, in nečemo biti zadnji hlapci v naši mili domovini.

Da pa nas bodejo naši sosedje hoté ali nehoté spoštovali kot njim enake, potreba nam je v prvi vrsti, da se spoštujemo sami. Sami pa se bodemo spoštovali takrat, ko pridemo do spoznanja, da je nespodobno in za slovenski narod pogubonosno, če se med seboj, kot brati po krvi in veri in narodnosti, le sami, v obraz bijemo in grdimo. Oj ti blažena aleluja! Ti vesela oznanjevalka, da je bil naš izveličar Jezus Kristus daroval samega sebe na lesu križa za svoje sovražnike in nas vse ljudi: o pridi tudi k nam Slovincem in prinesi nam zeleno vejico miru in bratovske ljubezni!

Ne v sovraštvu med seboj, ne v prepiru obhajati hočemo to leto Slovenci veselo alelujo. Dajmo si svoje bratovske roke v trdno zvezo in storimo obljubo, da hočemo z zedinjenimi močmi, skupno delati na to, da bodemo spoštovali samega sebe, in potem nas bodo in nas morejo spoštovati tudi naši sovražniki, in potem pride in mora priti tudi za nas vesela zveličavna aleluja!

Da pa bode vesela aleluja zares vesela za vse sloje slovenskega naroda, delajmo potem, ko smo popustili ostudni in zaničevalni bratomorni prepir, in smo se zedinili, da podpiramo le naše slovenske trgovce in obrtnike, da pomoremo stebru našega čilega in nepokvarjenega naroda, našemu oratarju, našemu vrlému kmetu do boljsega blagostanja. Zato pa nam je potreba složnosti in zopet složnosti! Osnovati moramo kmečko zavezo, kmečko društvo, in z zedinjenimi močmi zahtevati od dežel in države, da postavnim potom uravna in reši propada našega vrlega kmeta. Znižati se mora zemljišni davek, odpraviti pristojbine o prepisu zemljišč, uravnati kredit na zemljišča, zabraniti previsoka ocenitev in razkosanje zemljišč. Znižati se morajo vožne cene za poljske pridelke na železnih, zabraniti skoz primerno colnino uvoz tujega poljskega pridelka v naše kraje, olajšati kupčija s producenti in kosumenti, zabraniti napravljane umetnega in ponarejenega vina, vpeljati zadrage za mlekarstvo in sirarstvo itd.

Dragi Slovenci! To naj bode naše delo, ta naj bode naša vigred, naša vesela aleluja. Pustimo vse pogubonosne domače prepire, kateri niso še nikdar narodu nič hasnili, veliko pa vže škodovali. Pomagajmo si sami in na druge se ne zanašajmo! Ako hočemo biti dosledni in ostrojni, ako si podomo vsi kot brajše roke k skupnemu delu, ako ljubimo eden drugega, kakor je ljubil vse ljudi naš odrešenik Jezus Kristus, potem bode gotovo tudi za nas napočila vesela vigred in srečno aleluja v blagor milega in ljubljene naroda slovenskega. In v to pomozi Bog in pa naša nesebično trdna volja.

Mili darovi za družbo vednega češčenja:
Reihenburger 21 gold. 45 kr., Rožer M. in E. 2 gold., Dramlje 6 gld., Nazarje 5 gld. 51 kr., Solčava 5 gld., Velika Nedelja 45 kr., Sv. Venčeselj 10 gld., Spodnja Polskava 5 gld. 50 kr.

Gospodarske stvari.

Kako streči kravam, kadar povržejo?

Velike važnosti je postrežba, kadar krave imajo se steliti. Če se to zgodi po sreči, ima kmet lep dohodek, nasprotno pa lahko veliko škodo pri hiši. Ko-

likrat se namreč zgodi nesreča, da s teletom vred pogine še krava, kar gotovo ni mala škoda. To pa je navadno največ odvisno od kakovosti postrežbe pri takej živini. V naslednjem ne mislim povedati mnogo novega, le nekaj napak mi je omeniti, vsled katerih krave dostikrat povržejo, ali pa še same zraven končajo.

Na kmetih je navada, da se zapomni obrok, kadar je bila krava pri biku. Kadar se bliža čas iztelitve, pa se jame kravi dajati navaden »priboljšek« v krmi, kar se navadno imenuje »kuha«. V ta namen se kuhajo olupki, repa, grahovo stročje, medlo zrnje ali kaj enacega, včasih se primeša še v škal dobre rezanice, da se popari. To se daje z namenom, da krava bolj »priredi«. V drugem bi temu ne bilo toliko ugovarjati, ali nevarnost je, da tele v kravi preveč ne zraste, da se ga potem krava ne more znebiti. To se je že večkrat primerilo, zlasti pri junicah, katere na prvo telijo. Bolje toraj je, kravo pred iztelitvijo z navadno krmo hraniti, »priboljšek« naj sledi po iztelitvi. Vsaj se potem pri boljši hrani mleko kmalo pomnoži, da teletu vsled tega ne primanjkuje živeža.

V drugem se jako križa mnenje med na ukom šolanih živinorejcev in prostim ljudstvom glede »zmolzila« ali prvega mleka. Prvi trdijo, da mora to mastno mleko dobiti tele, da mu čeva izčisti, drugi pa verujejo, da ono teletu škoduje, celo da mu napravlja drisko. Resnica bode menda na sredi. Da bi ono bilo škodljivo teletu, tega že zdrava pamet ne verjame, če je le vime zdravo. Nasproti pa tudi si lahko mislimo, da vsega mleka s prva tele ne more porabiti in to več dnij, zlasti ako je krava dobra molznica. Ako bi tele k temu sililo, more mu preobilnost škodovati, kakor vsakemu drugemu želodcu.

Najvažnejše pri vsem je porod. Ako se ta posreči, je večina nevarnosti pri kraju. Dostikrat pa se ta ne godi pravilnim potom, ter je nasledek — nesreča. Vendar ta še ni tako neizogibna, kakor nekateri mislijo. Ako tele ne leži pravilno v maternici, ali če je pōpek h hrbtenici prirasen, ali če krava nima dosta moči se iznebiti teleta; v vseh teh slučajih pomaga lahko človek, samo da je skušen in previden. V takih slučajih si mora namazati roko z oljem in seči z njo v maternico ter ondi rahlo vse uravnati. Nato polahko pomaga teletu iz maternice in nevarnost je navadno pri kraju. Najbolj je pri tem delu paziti, da maternice ne rani, kajti to bi imelo zelo slabe posledice.

Kar se tiče trebila, to pa ni treba siliti z rokami, da bi se iztrgalo. Ako ne odide samo, v pravem času, v 12 do 24 urah, mora se seveda zdraviti v ta namen s pogrevanjem križa in zadnjega dela krave. Če to nič ne pomaga, bolje je, da trebilo segnijo, nego da bi se s silo iztrgalo! Prvo ne rodi slabih nasledkov, med tem ko zadnje lahko povzroči nevarno bolezen.

Glede telet moram omeniti sledeče. Ako se namerava tele rediti za dom, naj ima do šestega tedna glavni živež v mleku, če tudi se mu je že v četrtem začelo za poskušnjo v jasliah prilagati nekoliko dišečega sena. Mesto da grize steljo, jasi ali plot, loti naj se sena. Pijače se navadi najložje s tem, ako navadimo ga, da prste sesa. Nekaj časa se naj drži v skledi mleka par prstov mu v gobec, da z njih sesanjem pije mleko. Pozneje lahko se mleku primeša voda, dokler se ne navadi te naravnost piti. Enako je s krmo. Ko zmanjkuje mleka, naj se mu po sili da nekaj žgancev, zatem se krmi priložijo v jasi in ko se teh navadi, lahko je potem postreči z drugo hrano, med katero je med otrobi, kruhom ali žganci najbolj zdrav oves. Razun ovsa in ječmena se sploh nobeno zrnje ne priporoča za vzrejo telet.

Ako pa tele redimo za mesnico, tedaj moramo posebno skrbeti, da ono ne bo gladovalo. Ako ima krava

premalo mleka, moramo predno se spusti k sescu, na pol nasiti z žganci, vsaki dan enkrat naj se mu tudi dá masti. Nekateri dajejo teletom tudi jajca, ali na te je mesar hud, ker ga s tem hočejo prevariti. Takšno tele se namreč ošlata jako rejeno, kadar se zakolje, mu pa meso upade. Sploh je pri tej kupčiji svetovati, da se pogodita o ceni na vago, ker poprečni kup navadno gre prej dobiček skušenemu mesarju, nego neizkušenemu kmetu. Pravično pa vendar je, da je dobička deležen bolj on, ki skrbi in s trudom redi živino, nego ta, ki ima le jedno uro delo z njim, da ga zakolje. O tem bi bilo še dosti kaj govoriti, ali za sedaj bodi dovolj!

Pohorski.

Sejmovi. Dne 24. aprila v Št. Juriju ob južni žel., v Mozirju in Dobjem. Dne 26. aprila v Rogatcu, pri Sv. Juriju na Ščavnici, v Št. Lenartu v Slov. gor., v Kostivnici, v Kozjem, v Dobovi, v Orešju, v Vuzenici, v Gotovljah, pri Sv. Juriju pod Tabrom in v Vojniku. Dne 28. aprila na Vranskem, v Imenem in na Malih Rodnah nad Slatino.

Dopisi.

Od Sv. Marka niže Ptuja. Vesele velikonočne praznike nam je letos ogrenilo ostudno streljanje s samokresi, ki se je kljubu prepovedi bilo zadnja leta tako razširilo, da je groza in strah. Razposajena mladina — vmes soli komaj odrasli smrčkovi streljali so ne le po vaséh, nego tudi pri cerkvi in v cerkev ter motili službo božjo. Vse svarjenje dušnih pastirjev je zaman ter razbrzdane fantaline napravi le še bolj predrzne. Znan nam je kraj, kjer je taka svojat jedino zaradi tega, ker je župnik bil prepoved c. kr. okr. glavarstva objavil, prišla ob polnoči pred farovž ter streljala v vrata in zid, da se je vse treslo. Tudi pri nas se je letos brez vsakega povoda zgodilo kaj enakega. Pa tudi drugače je kaznivredna razvada rodila letos žalostne sadove. Jeden petnajstleten fant odstrelil si je palec desne roke, drug je ustrelil tovariša v trebuh in ga precej ranil, na velikonočni ponedeljek popoldne pa, ko je zopet pokalo, kakor bi bili na Kreti, užgali so fantje z neprevidnim streljanjem tik cerkve hišo, ki je z gospodarskim poslopjem in sosednjim škednjem vred do tal zgorela. Le mirnemu vremenu in hitri pomoči se je zahvaliti, da se niste uneli še sosednja hiša in tik nje stoječa župnijska cerkev. Nevarnost za cerkev, potem pa tudi za šolo in farovž je bila velika. V tem oziru morali bi, ker brezvestni stariši ničesar ne storijo, strogo postopati mero — daj krogi, zlasti pa občinski predstojniki ter z vsemi sredstvi zabranjevati take razvade, ki žalijo Boga in vsako verno srce ter spravljajo v nevarnost imetje in življenje.

Iz Celja. (Morilec.) Pavel Ferme, kateri je l. 1895 storil tako grozne zločine — 4 ljudi je roparsko umoril — ni več med živimi; dne 13. aprila ob 6. uri zjutraj je bil v dvorišču celjske kaznilnice obešen. Že davno so oni, ki so vedeli za Fermetove hudobije, tako smrt pričakovali, saj je bil hudodelnik že 31. marcija 1896 obsojen na vešala. A ker se je Ferme delal slaboumnega, se sodba ni izvršila, dokler se zdravniki niso prepričali, da je popolnoma zdrav in dokler se ni odreklo pomiloščenju. Dne 12. aprila ob 9. uri dopoldne naznani predsednik okrožnega sodišča celjskega Ulepič kaznjencu, da je presvitli cesar potrdil obsodbo, katere se ima kmalu izvršiti. Naznanilo je jetnika popolnoma potrlo, tresel se je na vsem životu, spoznal je, da zanj ni več nobene milosti, katere še je zmiraj upal. A res-